

Bergvesenet

Postboks 3021, 7002 Trondheim

Rapportarkivet

Bergvesenet rapport nr BV 256	Intern Journal nr	Internt arkiv nr	Rapport lokalisering Trondheim	Gradering Fortrolig
Kommer fra ..arkiv Trondheimske	Ekstern rapport nr	Oversendt fra	Fortrolig pga	Fortrolig fra dato:
Tittel Notater vedrørende konferanser Steinindustrien, Larvik				
Forfatter Svinndal, Sverre		Dato 22.08 1986	Bedrift Bergvesenet	
Kommune Tjølling Brunlanes	Fylke Vestfold	Bergdistrikt Østlandske	1: 50 000 kartblad	1: 250 000 kartblad
Fagområde	Dokument type	Forekomster		
Råstofftype Bygningstein	Emneord Larvikitt			
Sammendrag				

INTERN RAPPORT

STENINDUSTRIEN, LARVIK

Rapporten inneholder notater fra konferanse med berg.ing. Kvien i Stenco, rådmannen og teknisk sjef i Tjølling kommune, rådmannen i Brunlanes kommune, driftslederne ved en del av de største driftsselskapene og S.I.L. i tiden 04 - 07.07.1986. Konferansene ble holdt for å forberede et samlet møte og en befaring til bruddene i september, spesielt rettet mot de plikter som i nyere konsesjoner er pålagt Bergmester (Bergvesenet) med hensyn til godkjenning og oppfølging av driftsplaner. Videre inneholder rapporten noen merknader fra gjennomgåelse av de saksdokumenter som finnes ved Oslokontoret ang. steinindustrien i Larvikområdet.

Konferanse med berg.ing. Kvien.

Kvien har tidligere i mange år vært ansatt ved Stenkontoret med hovedarbeidsfelt i Larvik-distriktet. Etter nedleggelsen av stenkontoret for vel et år siden, har han etablert eget konsulentfirma i Larvik under navnet "Stenco". Kvien er meget godt kjent med steinindustrien i Larvikområdet og jeg fikk av ham meget god informasjon om utviklingen innen Larvikitt-industrien og situasjonen slik den er i dag.

Kvien har på kart og i tidligere rapporter gitt de ulike driftsselskapene et nummer og denne nummereringen er også nyttet her i denne rapport.

1. A/S Norsk Labrador og Granittindustrier.
2. Johs. Nilsen & Co.
3. A/S Norske Granitindustrier.
4. A/S Johs. Grønseth & Co.
5. Blokksten A/S.
6. Tønsberg Granitt.
7. Dag Lundh.
8. Lundhs Labradoreksport.
9. Blue Pearl.
10. Elihåk.
11. Tønsberg Steinindustri A/S.
12. Strandberg & Sønn.
13. Valter Rinestad, overtatt av Arne Olav Lundh.
14. Trescow - Fritzøe.
15. Gustav Pine A/S.
16. A/S Granit.
17. Østergren Granit.
18. Simbas (Morten Bjerkan).
19. Saga Pearl A/S (Arne Olav Lundh)
20. A/S Monzonit (Prospektering A/S)

Forts.s.2.

21. Norsk Labrador (Halvorsen).
22. Norse Granit (Arne Olav Lundh).

Det meste av driften på Larvikitt foregår i kommunene Tjølling og Brunlanes, men det er noe drift og driftsplaner i Hedrum og Porsgrunn. Det har vært en del forandringer de senere år i det en god del selskaper har lagt ned sine brudd eller overdratt de til andre selskaper.

Noen nye selskaper har også dukket opp, som til eks. A/S Monzonit og Simbas. A/S Monzonit eies av Prospektering A/S (Sydvaranger) og har etablert drift nord i Vardeåsenområdet i Brunlanes. Simbas drives av Morten Bjerkan med drift i et brudd kalt Øst-skogen, SV for Vardeåsen, Tvedalen i Brunlanes.

De som driver i dag i Tjølling er:

Klåstadfeltet:

- 8.(1)Lunds Labradoreksport, Leier av A/S Norsk Labrador og Granittindustrier.
3. A/S Norske Granittindustrier (svensk).
4. A/S Johs. Grønseth & Co.
5. Blokksten A/S (liten).

Håkestad - Stålaker-feltet:

6. Tønsberg Granit.
8. Lundhs Labradoreksport.

Berganfeltet.

9. Blue Pearl (?).
12. Strandberg & Sønn (sporadisk for egen bearbeidingsbedrift).

Prestegårdsskogen.

For tiden ingen drift.

De firmaene som i senere tid har sluttet med blokkdrift i Tjølling er:

1. A/S Norsk Labrador og Granittindustrier.
7. Dag Lundh.
10. Elihåk
11. Tønsberg Stenindustri

Forts.s.3.

De som driver i dag i Brunlanes kommune er:

Vardåsen - Tverdalen.

2. A/S Johs. Nilsen & Co.
3. A/S Norske Granittindustrier (driver i dag av Østergren granit)
4. A/S Johs. Grønseth & Co.
8. Lundh Labradoreksport.
16. A/S Granit.
17. Øster^{gren}~~engen~~ Granit.
20. A/S Monzonit.

Saga - området.

9. Blue Pearl (Porsgrunn kommune).
17. Østergren Granit (Porsgrunn kommune).

Brånåkløvåsen.

13. Arne Olav Lund, (under etablering).
14. Trescow - Fritzøe.
19. Saga Pearl A/S.

Torstein.

15. Gustav Pine A/S.

Malerød.

14. Trescow - Fritzøe.

Røysås - Østskogen.

3. A/S Norske Granittindustrier.
18. Simbas (Morten Bjerkan).

A/S Johs. Nilsen & Co. har dessuten utført omfattende undersøkelser over et stort område i Barlindåsen i Porsgrunn kommune, men drift er ennå ikke oppstartet.

I området ved Tanum der A/S Granit og Østergren Granit drev, er driften nedlagt p.g.a. problemer med naturvern (Raet + marin grense)

Av selskaper som har lagt ned sin drift i Brunlanes kan nevnes:

6. Tønsberg Granit.
10. Elihåk.
13. Valter Finestad (overtatt av Arne Olav Lundh).

Forts.s.4.

Institutt for anleggsdrift ved NTH utarbeidet i tiden 1977 - 1980 driftsplaner for en del av Larvikittbruddene. Disse er fremlagt i følgende rapporter:

- Prosjektrapport 6 -78, driftsplan Vardeåsen I.
- Prosjektrapport 6 -79, driftsplan Vardeåsen II.
- Prosjektrapport 6 -80, driftsplan Stålaker.
- Prosjektrapport 7 -78, områdeplan for Klåstad.

Stenkontoret har også utarbeidet en del driftsplaner for enkelte brudd, som f.eks.:

- Prosjekt 11/81, driftsplan for blokkforekomster Høymyr Vest, Trescow-Fritzøya.
- Prosjekt 2/81, driftsplan for Røysås vest, Østskogen, Brunlanes, A/S Norske Granitindustrier.
- Prosjekt 5/81, driftsplan for blokkforekomster Regnpiggåsen, Saga Pearl A/S.
- Prosjekt 3/81, driftsplan for blokkstensforekomster Oterrønningen, Saga Pearl A/S.

Kvien mente at en del selskaper drev etter de planer som var utarbeidet, men en del drev fremdeles på "gammelmåten". Det er spesielt dette med palldrift med start fra toppen av forekomstene som har vært problemet. Denne driftsform krever en del investering for tilretteleggingen i startfasen. Mange av selskapene har ikke hatt denne startkapital og har valgt å starte ved foten av forekomstene for å komme i blokkproduksjon så snart som mulig. Denne driftsform fører i midlertid til at driften snart låser seg fast mot en alt for høy bruddfront.

For en planlegging av en befaring til bruddene senere i høst anbefalte Kvien å ta kontakt med kontoret til Steinindustriens Landssammenslutning (S.I.L.) i Larvik. Kvien anbefalte også å ta kontakt med rådmennene i Tjølling og Brunlanes kommuner da disse har vært sterkt engasjert i problemene med blokksteinsdriften i disse kommunene.

Det problemet kommunene vesentlig har engasjert seg i er deponering av skrotstein. Blokkbrytingen gir ca. 90% skrot og det blir relativt store skrotmengder som skal deponeres.

Konferanse med rådmann Svein Hole og teknisk sjef Anton Kr. Ølaussen i Tjølling kommune.

Det store problemet med blokkstensbrytingen i kommunen er deponeringen av skrotstein og kommunen har sett det som sin oppgave å få drift og skrotdeponering innordnet i en fast plan utarbeidet og godkjent av de kommunale myndigheter. Det har vært nedlagt et stort arbeide fra kommunens side og reguleringsplan og reguleringsbestemmelser for Klåstad steinindustriområde foreligger i dag ferdig, mens planen for Håkestad - Stålaker vil foreligge godkjent om kort tid.

Forts.s.5.

Angående denne siste planen er det noen problemer i forbindelse med at deler av forekomstene ligger i nabokommunen Hedrum.

Angående de kontrollbestemmelser fra kommunens side som er lagt inn i reguleringsplanene så mener de å ha hjemmel for disse i den nye bygningsloven.

Når det gjelder kommunens reguleringsplaner for steinindustrien så bygger disse i det vesentligste på de prosjektrapporter som ble utarbeidet av institutt for anleggsdrift ved NTH i årene 1978 - 1980. Det er avtalt at teknisk etat skulle sende Bergvesenet de planer som forelå ferdig og også nye planer etter hvert som de blir vedtatt.

Det kom klart fram i løpet av samtalen at kommunen i sitt arbeide med planer for blokkindustrien hadde savnet en "partner" med den tilsynsmyndighet som i følge nyere konsesjoner er pålagt Bergmesteren.

Jeg fremhevet at det var Bergvesenets intensjon nå å følge opp den tilsynsplikt som vi var pålagt i konsesjonsvilkårene.

Rådmannen ga uttrykk for at dette fra kommunens side var meget positivt og det var enighet om å opparbeide et samarbeid på dette plan.

Med brev av 8. august 1986 har vi fått oversendt vedtatt reguleringsplan og reguleringsbestemmelser for Klåstad og rapport fra firmaet Lund & Aass (rådgivende ingeniører) angående disposisjonsplan for Stålaker - Håkestad industriområde.

Reguleringsplanen for Klåstad omfatter følgende firmaer:

1. A/S Norsk Labrador og Granitindustrier.
2. Johs. Nilsen & Co. A/S.
3. A/S Norske Granitindustrier (konsesjon av 24.02.1981)
5. Blokksten A/S.

I de tilhørende reguleringsbestemmelsene er bygningrådet tillagt godkjenning av:

1. Justering av planer for brudd-driften.
2. Skrottppenes ytterbegrensninger.
3. Eventuelle endringer i planen for oppbygging av skrotsteinsåser.
4. Uttak av masse fra ferdig tipp.
5. Plassering av pukkverk.

Det som er klart fra kommunens side er at de har pekt ut to områder som i vedtatt reguleringsplan er øremerket til blokksteinsdrift og det er Klåstad-området og Håkestad/Stålaker-området. Utenom disse områdene vil ikke kommunen gå inn for nyetablering av blokksteinsdrift.

Forts.s.6.

Konferanse med rådmann Segelen i Brunlanes kommune.

Tjølling og Brunlanes kommuner har delvis samarbeidet når det gjelder planer som steinindustrien.

Brunlanes kommune har også utarbeidet reguleringsbestemmelser og reguleringsplaner for steinindustrien.

De har spesielt vært opptatt av å etablere et kontrollorgan som skal stå for koordinering av virksomheten og påse at reguleringsbestemmelsene blir overholdt. Kontrollorganet er ikke etablert, men er stort sett tenkt å ha den samme kontrollmyndighet som Tjølling kommune har tillagt byggningsrådet.

Reguleringsplanen omfatter følgende firmaer:

8. Lundhs Labradoreksport i Storåsen.
2. Johs. Nilsen & Co. i Vardeåsen.
16. Granit A/S.
3. Norske Granittindustrier A/S i Vardeåsen.

Reguleringsplanen er basert på to prosjektrapporter fra Institutt for Anleggsdrift, NTH som omfatter bare en del av steinindustrien i Tvedalen.

Planene for øvrige brudd nær Vardeåsen er under utarbeiding. Det er også utarbeidet planer for et kaianlegg. To alternative områder har vært utredet:

1. Linna i Mørjefjorden.
2. Vestre Svartbukt (2 km. lengre ut i Mørjefjorden).

Det første prosjektet ble skrinlagt p.g.a. sterke protester fra berørte grunneiere.

Det andre alternativet står fremdeles inntakt, men er foreløpig lagt på is da firmaene som driver i området ikke har kunnet bli enige om prosjektet.

Rådmannen har etter hva han fortalte ikke fremmet de foreliggende forslagene om reguleringsplan og reguleringsbestemmelser for blokkdrift i Brunlanes, i det han mener kommunen ikke har hjemmel til å gjennomføre en del av de bestemmelser som er lagt i planene. Han håpet det snart ville komme en ny minerallov som skulle gi klare retningslinjer for blokkdriften.

Det kommunen i første omgang har gått inn for er å begrense blokkdriften til området vest for Hallevannet, altså hovedsakelig Tvedalenområdet.

Utenom dette området vest for Hallevannet er det i dag drift ved Torstein hvor Gustav Pine A/S driver, og i Melerød hvor Trescow - Fritzøe driver.

Øst for Sagaområdet i Porsgrunn kommune har A/S Johs. Nilsen & Co. utført omfattende undersøkelser i et stort område kalt Auen eller Barlindåsen, men dette feltet er enda ikke satt i drift.

Problemet med driften i dag, spesielt i Vardåsen er å få selskapene til å samarbeide om drift og skrotdeponering og legge om driften til en palldriften som starter på toppen av forekomstene. Den driftsmetoden en stort sett til nå har nyttet med påhugg og drift nede i dalen stopper seg snart selv p.g.a. for høye stuffer (brytningsfronter).

Konferanse med S.I.L. og en del av driftsselskapene.

Steinindustriens Landssammenslutning (S.I.L.) har kontor i Larvik. Dette er ledet av sekretær Ruth Ahlbom.

En liste over de blokksteins- og skiferprodusenter som er tilsluttet S.I.L. er gjenhengitt på bilag i denne rapporten. Formann i styret for S.I.L. er for tiden Per Braaten og S.I.L. har en spesiell blokksteinsgruppe med et styre som i dag er ledet av Sverre Pine.

Ahlbom, Braaten og Pine var med på møtet som ble holdt i lokalene til S.I.L. i Larvik.

Dessuten møtte noen av lederne for de største blokksteinsprodusentene, bl.a. Sven C. T. Rønne fra A/S Johs Grønseth & Co. og Arne Olav Lund fra A. O. Lund A/S og Saga Pearl A/S.

Jeg redegjorde for omleggingen av Bergvesenet og hensikten med mitt besøk og dette møtet og fremhevet at vi gjerne vil ha en introduksjon av selskapene samt en befaring senere i høst til de respektive selskapers blokksteinsbrudd og at vi hadde et ønske om å få hjelp med et slikt opplegg.

Jeg fremhevet også at Bergvesenet gjerne vil ha en årlig kontakt med selskapene og befaring i driftsområdene for bl.a. å kunne følge opp de forpliktelser angående tilsyn av drift som er pålagt Bergmesteren i nyere driftskonsesjoner.

Det ble en del diskusjon angående dette med konsesjon som noen har og andre ikke har. Det gikk tydelig fram at selv de som hadde nyere konsesjoner ikke hadde tillagt sine forpliktelser overfor disse noen nevneverdig stor vekt og at de heller aldri hadde fått noen krav i så måte.

Det var imidlertid almen enighet om at Bergvesenet var velkommen hos de enkelte bedrifter og under ledelse av S.I.L.-kontoret var de villige til å lage et program for et besøk som ble fastlagt til uke 37.

Gjennomgåelse av saksmappene (318.2) ved Oslokontoret fra blokksteinsindustrien i Larvikområdet.

Av det saksmaterialet som finnes ved Oslokontoret fremgår det at de fleste bedriftene i steinindustrien i Larvikområdet har en eller annen form for konsesjon for bryting eller skrotdeponering, men at noen også driver uten konsesjon.

De som har fått konsesjon senere enn 1974 har fått denne gjennom Landbruksdepartementet og her er det tatt inn bestemmelser hvor Bergmesteren er pålagt en utstrakt tilsynsplikt.

En kopi av en slik konsesjon med konsesjonsbetingelser er vedlagt rapporten som bilag 2.

Det fremgår av de gjennomgåtte saksdokumenter at det fra Bergmesteren bare i et par tilfeller er gitt skriftlig godkjenning av en driftsplan og ajourførte driftsplaner for de år som ender på 0 og 5, finnes ikke i saksmappene.

Kop. 20/12

TRONDHEIM 22.08.1986

Werner Hildal

Firma:	Adresse:	Tlf.:	Blokk:	Skif.
Alta Skiferbrudd A/L	Postboks 113 9501 Alta	084/34322		X
Ankerske A/S	Arbiensgt. 13 0253 Oslo 2	02/447574	X	
Blokksten A/S I/S	Dampskipsbryggen 6 1600 Fredrikstaa	032/12170	X	
A/S Blue Pearl	Lilletorget 1 3250 Larvik	034/83889	X	
Anders Bua Stenindustri	Tvedalen 3265 Helgeroa	034/90754	X	
Elihaak Stein A/S	Haakon VII's vei 5 3250 Larvik	034/86775	X	(sluttet i a)
Fritzøe Skoger	Postboks 53/55 3251 Larvik	034/84400	X	
A/S Granit (avd. Larvik)	Drammensveien 130 0277 Oslo 2	02/556400	X	
A/S Johs. Grønseth & Co.	Postboks 28 3251 Larvik	034/93269	X	
Gudbrandsdal Steinindustri A/S	2635 Tretten	062/76223		X
Arne Hoel og Sønner	7340 Oppdal	074/23327		X
A/S Gunnar Hopmoen Gneis Royal	2280 Gjesåsen	066/58642	X	
Koloritt Marmorbrudd Braseth & Sønn	8200 Fauske	081/42116	X	
Lilleberg Steinindustri A/S	Postboks 242 7701 Steinkjer	077/43401	X	
Lundh's Labradoreksport A/S	Postboks 93 3251 Larvik	034/84965	X	
Lødingen Stenindustri A/S	Boks 87 8550 Lødingen	082/35930	X	
A/S Johs. Nilsen & Co.	3280 Tjodalyng	034/24041	X	
Norsk Cement- & Skifer- industri A/S	Postboks 40 Linderud 0517 Oslo 5	034/645960		X
Monzonite A/S	Postboks 83 1321 Stabekk	02/530834	X	
A/S Norske Granitindustrier	Postboks 4 3251 Larvik	034/86440	X	
Gunnar Opdal	6364 Vistdal	072/35196	X	

Firma:-----	Adresse:-----	Tlf.:-----	Blokk:-----	Ski-----
Oppdal Skiferindustri A/S	7340 Oppdal	074/24618		
Gustav Piene A/S	Skrabekkv. 3 3290 Stavern	034/91117	X	
Saga Pearl A/S	Postboks 62 3251 Larvik	034/24822	X	
Skifer Egild R.Kristiansen	Karsev. 8 7340 Oppdal	074/20071		
A/S Snåsaskifer	7760 Snåsa	077/52265		
A/S Stensliperiet	Boks 68 9501 Alta	084/35333		
Haldor Sæteren Stenbrudd	7340 Oppdal	074/24619		
T.G.Q.-Walter Rimstad	Hovland Gård 3250 Larvik	034/14543	X	
Tønsberg-Granit A/S	3280 Tjodalyng	034/20050	X	
Voss Skiferbrud A/S	5700 Voss	05/511930		
Østergren Granitt A/S	Bregnev. 2 3290 Stavern	034/99010	X	

*p.f. hvidsten
bue*

BILAG 2.

DET KONGELIGE LANDBRUKSDEPARTEMENT

KONTOR: AKERSGT. 42 - TLF. 11 90 90 - RIKSTELEFONER OG FJERNVALG TLF. (02) 41 90 10
POSTADRESSE: POSTBOKS 8007 DEP., OSLO 1

Advokat Jon Kåre Brekke
Postboks 245

3251 LARVIK

452

31/3 79

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)

1464/79K EK/JK

Dato

30. august 1979

I samsvar med konsesjonsloven av 31. mai 1974, gis med dette
Østergren & Jansen A/S

konsesjon på feste av

parsell ca. 45 da. av gnr. 25 bnr. 17

i Porsgrunn kommune.

Festeavgiften er kr. 15 000,- pr. år.

I tillegg betales kr. 100 pr. m³ uttatt salgbar stein.

Konsesjon er gitt på følgende betingelser:

1. Før drift igangsettes utarbeides det en driftsplan over området. Planen skal inneholde en beskrivelse av det fremtidige driftsopplegg, skrotplassering og hvordan landskapet tenkes restaurert når drift opphører.

2. Driftsplanen må til enhver tid være godkjent av bergmesteren.

Ny ajourført driftsplan sendes i 2 eksemplarer til bergmesteren innen april måned utgang i de år hvis tall ender på 5 eller 0.
Innsendes første gang 1980.

Dersom leier tenker å avvike vesentlig fra den godkjente driftsplan skal dette meddeles bergmesteren i god tid i forveien.

3. Driften underlegges kontroll av distriktets bergmester som skal holdes underrettet om driftens gang. Hvis bergmesteren finner det påkrevd skal det utarbeides kart over bruddområdet i målestokk som godkjennes av bergmesteren.

4. Driften av bruddene skal foregå på bergmessig forsvarlig måte og således at mest mulig nyttbar stein kan komme til utnyttelse.

Driften skal skje på en slik måte at skaden ikke blir større enn strengt tatt nødvendig og slik at naturen og omgivelsene på stedet ikke blir unødig skjemmet.

5. Selskapet skal årlig på et av Industridepartementet fastsatt tidspunkt sende inn til dette driftsberetning avfattet slik som Industridepartementet bestemmer.

6. Selskapet plikter til enhver tid å holde bruddsteder som kan medføre fare for mennesker eller husdyr forsvarlig sikret. Ved nedleggelse av et brudd skal de aktuelle bruddsteder innen en av Industridepartementet fastsatt frist som ikke skal strekke seg ut over 2 år, sikres på en forsvarlig og varig måte for å avverge fare eller skade på omgivelsene. Innen den samme frist plikter selskapet å ryddiggjøre og istandsette området på en slik måte at det blir minst mulig skjemmet av den tidligere drift. Bergmesteren vil påse at dette blir utført tilfredsstillende.

NB //

Enhver nedleggelse av brudd skal meddeles bergmesteren i god tid i forveien.

7. Uten samtykke fra Industridepartementet må ikke eksport av produktene finne sted til priser som ligger under de vanlig priser på verdensmarkedet.

Departementet kan kreve at avtaler om vederlag for økonomisk, teknisk og merkantil assistanse skal være undergitt dets godkjennelse.

Twist som måtte oppstå i anledning av bestemmelse i dette punkt, avgjøres av Industridepartementet.

Søkeren bes underrettet.

Dette brev må følge hjemmelsdokumentet ved innsendelse til tinglysing. Gjenpart er sendt til ordføreren, jordstyret, fylkeslandbruksstyret, bergmesteren og Industridepartementet.

Etter fullmakt

Kåre Selvik

Eivind Kogstad
(saksbeh.)